

Óli í Klæmintsstovu

Av tíðini var hann mettur at vera ørur og svakur,
tí hann var ikki sum fólk flest.

Í dag megu vit halda henda mann hava verið
langt framman fyri sína tíð

Viggo Dalsgaard skrivur um Óla í Klæmintsstovu, í Dali, sum livdi frá 1831 til 1895

Óli Jacobsen,
føddur 4. jan-
uar 1831, deyð-
ur 24. august —
Bartalsmessu-
dag 1895, giftur
7. september
1893 við Onnu
Magretu Joens-
datter úr Dím-
un, fødd 4. apríl
1832, deyð 1.
juli 1910.

Húsið í Klæmintsstovu í Dali er fyrndarhús. Tað er fleiri ferðir nevnt í Færøske folkesagn og æventyr hjá doktor Jacobsen.

Í forðum var húsið nevnt uppi í Stovu. Tað stóð norðan fyri Haská, áin, ið rennur norðanvert í bygdini.

Tann, ið flutti húsini, var sonur Harra Klæmint í Todnesi. Hann æt Óli, hann sat við garðinum frá 1686 til 1736. Hann flutti eina stovu úr Todnesi á Sandi til Dals.

Síðan kom húsið at eita Klæmintsstova. Framman undan Óla hevði faðir hansara Harra Klæmint og Antinis í Dalsgarði haft Klæmintsstovu í festi í felag, so tað kann eisini vera harav navnið kemur.

Fólk hava tá, sum nú, verið ójovn av lindi, hvat tey so hava havt til starv.

Tað gav at bita, einaferð nøkur neyðar fólk komu í Klæmintsstovu at biðja ull, og kanska okkurt etandi.

Unga matmóðurin vildi geva teim durafjórðingin. Tá reistist gamla matmóðurin við grúgvuna og hótti at sonarkonuni við prukkuni og segði:

Du skal ej dine Døre stænge, for de fattige som trænge, saa vil Gud tilvisse gjøre stænge sine naades døre for din sjæl naar du er død.

Sonarson nevnda Óla æt Jóanes, hann var bóndi frá 15. oktober 1765 til 19. mai 1794, kona hansara æt Anna, hon var dóttur Rasmus í Dalsgarði í Skálavík. Hon var eyknevnd Glinsinilið. Hon man hava

verið ráðarík, tað lá í slagnum, hon æt eftir Illu Onnu í Kvívík, ommu síni. Tá Dalbingar fóru undir at leggja trøðna inn, ið er innast í tronganum í Dali, dámdi henni hetta ikki; hon segði háandi, at hatta verður tað einglandi, ið er. Trøðin varð lögð inn móti hennara vilja, men hetta jarðarstykki ber tann dag í dag navnið Eingland, eftir tí hon segði.

Ognarjærðin var altíð nógv í húsinum, mann undan manni, men ongantíð meira enn tá Jóanes var, hann skuldi eiga helmingin av bygdini, tólv merkur, — triggjar og tjúgu eru í Dali.

Tað varð sagt, at tá hann bað kvøldbøn, skuldi hann altíð enda hana við:

Tann Gud, sum meg bevarar væl, hann kann bevara hálvan Dal.

Í Færeyingasaga, sum danski vísindamaðurin, C. C. Rafn savnaði úr íslensku fornsegnum, og gav út á

trimum málum, Fornmálinum, færøyskum og donskum í 1832, er ein listi yvir fólk, ið hava sett seg fyri bókina sum keyparar, áðrenn hon kom út. Hesin bileggingarlisti er frá 1829. Hann er forvitnisligur, tí hann visir á fólk yvir allar Føroyar, ið hava haft hug at lesa og fáa vitan.

Ein av teim har standa er Anna Olesdatter, bondedatter í Dal.

Henda Anna Olesdatter er einkarbarn hjá Prinsinum í Dali. Prinsurin í Dali var sonur Jóanes, ið átti hálvan Dal, hann æt Ólavur, men fekk aldrin annað navn enn Prinsurin í Dali, hann man hava hildið nakað nógv um seg sjálvan. Navnið kann eisini vera komið av, at hann var sonur jarðartóttin Jóanes.

Kona Prinsin í Dali æt Súsanna, dóttur Demmus Niclasen á Hamri í Skálavík. Tey standa sum trúlovaði í Skálvíks kirkjubók 29. september 1795, sum trúlovismenn eru Plógmaðurin í Dalsgarði og Velbastað Pætur, Traðarbóndin.

Henda Anna Olesdatter giftist við Jacob Jacobsen, bóndasyni av Sundi. Hesin Jakup av Sundi átti eina mork í Dali, nevnd Prangsjørð, sum hann arvaði norðan av Sundi. Hann festi garðin 30. apríl 1836.

Tey áttu tveir synir, Óla og Jakup.

Prestur í Todnesi var Hentze Próstur. Hann hevði tann skikk, at hann gav skriftligt umdømi, hvat lestrarbørnini dugdu.

Tá Óli í Klæmintsstovu gekk til prest fekk hann reint u.g. med udmærkelse, sum sagt varð tá. Hin yngri bróðurin, Jakup fekk bara t.g. minus, »saa har nok ikke haft sin broders gode hoved«, sum gamli Sandoyar Prestur Blicher Winther segði, tá hann læs hetta í kallsbókini.

Vensil Hammershaimb hevði hitt Óla í Klæmintsstovu á Føroyaferðini, hann gjørdi 1847-48 og stuðlaði honum saman við O.P. Effersøe úr Havni, at fara niður til Keypmannahavnar at lesa. Teir fóru, og hann hjálpti teim, so at teir tóku studentsprógv í 1851.

Tað foreldrini vildu hava hann at læra, var til prest, men hetta hevði Óli ikki hug til, hann vildi lesa mál og filosofi.

Tá foreldrini fingi hetta at vita, skrivaðu tey til hansara, at vildi hann ikki vera prestur, so stuðlaðu tey honum ikki. Tey tóku tað, sum hann var fallin frá Gudi.